

Win steun voor windmolens door bewijslast om te keren

Initiatiefnemers van windenergie moeten zelf aantonen dat ze het geluid van turbines binnen de normen houden

Hans Geleijns

De windenergiesector moet zelf aantonen dat ze zich met de windmolens aan de geluidsregels houdt. Dat haalt wantrouwen bij de omwonenden weg en voorkomt onnodige discussie en weerstand. De nieuwe strenge, maar ook ingewikkelde wetgeving op geluidsgebied is nu eenmaal lastig uit te leggen, maar ook de handhaving ervan is voor burgers niet eenvoudig te controleren. De windenergiesector zou daarom haar eigen verantwoordelijkheid moeten nemen. Draai de bewijslast dus om.

Windmolens maken geluid, daarover is geen discussie. Die is er ook niet over de strenge norm die sinds 2011 van kracht is. Voor de technici onder ons: op de gevel van woningen in de buurt mag het jaargemiddelde maximaal 47 dB Lden zijn. Voor de nacht is de norm nóg strenger, namelijk 41 dB Lnight. Bedenk daarbij: de optredende geluidniveaus van maximaal 45-46 dB(A) ten gevolge van windturbines gelden óp de gevel van een woning die zich precies op die afstand van de turbines bevindt waar net wordt voldaan aan de eerder genoemde jaargemiddelde norm. Als we uitgaan van een 'normaal' huis, is het niveau binnen nog zeker 20 dB(A) lager.

Dat zijn de feiten. Maar zo eenduidig als de nieuwe norm is en zo eenvoudig als het totaál aan geluid buiten op een gevel van een woning te meten is, zo moeilijk is het om aan te geven hoeveel op het conto van windturbines komt. Zelfs met zeer geavanceerde meetapparatuur is bij woningen in de buurt van turbines nauwelijks verschil te meten tussen draaiende en niet-draaiende windmolens. Kon dat wel veel beter, dan was er ook minder discussie over.

Langsrijdende auto's, overvliegende vliegtuigen, voorbijrijdende brommers, industriegeluid van een bedrijventerrein, het televisietoestel van de burens, geluid is er altijd en overal. En waait het hard, dan maken turbines ook meer geluid, maar de wind zelf ook: om het huis, door de bomen.

Het aandeel van een specifieke bron is daarom niet te meten bij de 'ontvangende' woninggevels, maar wordt berekend. Daarbij wordt uitgegaan van wel op een kortere afstand van de turbines gemeten windturbinegeluid. Daarvoor zijn geavanceerde en wettelijk geldende programma's en methoden (meet- en rekenvoorschriften) beschikbaar. 'Maar hoe weten we dat het klopt wat u zegt?' is een veelgehoorde vraag. Of beter gezegd: klacht.

Omwonenden vertrouwen de gemeente en het bedrijf dat de windmolens heeft geplaatst simpelweg niet. En dus hebben de windenergiesector én overheden een probleem. De doelstelling zoals afgesproken in het Nationaal Energieakkoord, 6000 megawatt in 2020 op land, komt daardoor in gevaar. Draai de bewijslast over het al dan niet voldoen aan de nieuwe norm dus om. Initiatiefnemers moeten zelf aantonen dat ze wél voldoen aan de norm en dat ze het geluid van windturbines dus 'in de hand hebben'.

Meet in eerste instantie de bron zoals die er staat. Dus meet vlak bij de turbine en gebruik niet alleen de specificaties van de windturbinefabrikant. Gebruik ook de al ter plaatse gemeten data als windsnelheid, windrichting en vermogens. Gebruik vervolgens al die data voor de berekening van de hoeveelheid geluid (dosis) die woningen in de omgeving ondervinden. En heel belangrijk, laat dat transparant aan alle betrokkenen en belanghebbenden zien.

Eneco heeft al een app waarop iedereen kan zien hoeveel energie een park produceert. Maak dan een vergelijkbare app voor geluid. Laten we nu niet de illusie hebben dat de weerstand tegen windmolens daardoor als sneeuw voor de zon verdwijnt. Maar de sector laat al wel voorzichtig zien volledig open en transparant te willen zijn als het gaat over het beheersen van het geluid dat afkomstig is van windturbines op land. Op den duur zal die andere houding het vertrouwen van met name omwonenden zeker vergroten en hun weerstand doen verkleinen.

Ing. Hans Geleijns is senior omgevingsadviseur windturbineprojecten bij advies- en ingenieursbureau LBP Sight.